

Asia: VN/33301/2025

Työ- ja elinkeinoministeriön lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle työnhakijan avointen korkeakouluopintojen aikaista työttömyysturva-oikeutta koskevaksi lainsäädännöksi

Lausunnonantajan lausunto

1. Yleiset kommentit

Laurea-ammattikorkeakoulu pitää työttömyysturvalain muutosta kannatettavana.

2. Huomionne työttömyysturvalain muutoksista

Laurea-ammattikorkeakoulu pitää erittäin tarpeellisenä lainsäädännön yksinkertaistamista. Tällä hetkellä lainsäädäntö on sekavaa ja aiheuttaa ohjauksen painetta myös korkeakouluissa. Uudistuksen myötä tilanne selkeytyy niin korkeakoulun kuin työttömän työnhakijankin näkökulmasta.

3. Huomionne työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain muutoksista

-

4. Huomionne esityksen vaikutuksista ja vaikutusarvioista

Lakimuutos tukisi työttömän henkilön edellytyksiä hankkia uutta tai täydentävää osaamista nopeuttaakseen mahdollisuuksiaan työllistyä.

Työelämän murros, nopeat muutokset ja erilaisten työuran alkuvaiheen työtehtävien katoaminen vaikeuttavat nuorten aikuisten työllistymistä.

Mahdollisuus työttömänä opiskeluun avoimessa ammattikorkeakoulussa tarjoaa tehokkaan väylän laajentaa kelpoisuutta potentiaaleihin uusiin työtehtäviin.

Avoimessa ammattikorkeakoulussa järjestetään opintoja joustavasti esimerkiksi verkko-opintoina, joten niiden suorittamista on mahdollista jatkaa, mikäli opintojen alettua työllistyy. Avoimessa

ammattikorkeakoulussa on myös mahdollista saada ohjausta, jonka avulla työllistymistä edistävien opintojen valintaa tuetaan.

Avoimen ammattikorkeakoulun opinnot ovat työelämälähtöisiä ja tarjonnassa on sekä perustason että asiantuntijataso opintoja. Jotta opintojen työllistävä vaikutus tehostuu, on usein hyödyllistä suorittaa jonkin verran laajempia kokonaisuuksia, kuin mitä työtön voi nykyisen lainsäädännön puitteissa opiskella menettämättä työttömyysetuuttaan.

Mahdollisuus suorittaa opintoja työttömyysetuudella helpottaa myös ensikertaisuuden menettäneiden mahdollisuutta jatkokoulututtautumiseen.

Yksi esityksen vaikutusarvion keskeisistä epävarmuuksista liittyy hallituksen puoliväliriihessä 2025 tekemään linjaukseen, jossa tutkinnon suorittaminen avoimilla korkeakouluopinnoilla tulla myöhemmin mahdollistamaan. Tällä hetkellä avoimen väylän kautta siirtyy vuosittain tutkinto-opiskelijaksi noin 6 000 opiskelijaa. Määrä on nykyisin melko vähäinen, mikä rajoittaa mahdollista riskiä opintoetuksien korvautumisesta työttömyysetuudella.

5. Miten arvioitte tutkinnon suorittamista koskevan esityksen ja työttömien avoimen opiskelun helpottamisen yhteisvaikutuksia? Pidätekö todennäköisenä, että avointen korkeakouluopintojen kautta tutkinnon suorittavien osuus tulee kasvamaan merkittävästi verrattuna nykyisen avoimen väylän volyyymiin?

Laurea-ammattikorkeakoulu ei pidä todennäköisenä, että muutoksella on merkittäviä vaikutuksia. Tutkinnon suorittamisen kustannukset rajaavat halukkuutta suorittaa tutkintoa maksullisesti avoimessa ammattikorkeakoulussa.

Hallitus nosti keväällä 2024 avoimen korkeakouluopetuksen enimmäismaksuja 15 eurosta 45 euroon yhtä opintopistettä kohden. Toistaiseksi maksuja on korotettu maltillisesti.

6. Miten arvioitte, että tutkinnon suoritusoikeus avoimien korkeakouluopintojen kautta muuttaisi opintomaksuja

Avoimessa ammattikorkeakoulussa suoritettujen tutkintojen osalta tavoitteena lienee täyskatteellisuus tai lähes täyskatteellisuus näin ollen muutokset opintomaksuihin ovat todennäköisiä. Yksittäisten opintojen osalta maksut kuitenkin pysyvät maltillisina. Tutkintoa tavoittelevien opiskelijoiden kannattaa ottaa yksittäisiä opintoja laajempia kokonaisuuksia saavuttaakseen tutkinnon. Korkeakoulujen ohjaustyö korostuu tässä tilanteessa.

Wilén Marko
Laurea-ammattikorkeakoulu